

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: piątek, 12, czerwiec 2015 00:00
Katarzyna Liszka-Michałka
Odsłony: 939

Otrzymywane skargi dotyczące zmian w przepisach regulujących kwestię dostępności szkół artystycznych zwróciły uwagę Rzecznika Praw Obywatelskich na brak ustawowych regulacji odnoszących się do tej materii.

Zgodnie z treścią przepisu zakwestionowanego we wniosku Rzecznika, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, typy szkół artystycznych publicznych i niepublicznych, uwzględniając szkoły realizujące kształcenie ogólne i kształcenie artystyczne, a także szkoły realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne. Szkolnictwo artystyczne jest, na mocy ustawy, wyodrębnione z systemu oświaty. Nauka przedmiotów artystycznych odbywa się w placówkach odmiennego typu niż te, w których uczniowie realizują obowiązek nauki. O ile jednak kwestie dotyczące organizacji systemu oświaty są uregulowane w ustawie, o tyle materia kształcenia artystycznego w całości została przekazana do uregulowania w rozporządzeniu ministra. Rozporządzenie reguluje również kwestię ograniczeń w korzystaniu z prawa do nauki w placówkach artystycznych. Samo upoważnienie do wydania rozporządzenia jest zaś sformułowane w sposób na tyle ogólnikowy, że w praktyce pozostawia władzy wykonawczej pełną swobodę wyboru kształtu systemu szkolnictwa artystycznego. Zdanem Rzecznika takie rozwiązanie jest niezgodne ze standardami konstytucyjnymi.

Delegacja ustawowa do wydania aktu wykonawczego powinna być konkretna na tyle, aby wykluczała samodzielne regulowanie rozporządzeniem całego kompleksu zagadnień, do których w tekście ustawy nie ma żadnych bezpośrednich wytycznych. Upoważnienie może odsyłać do unormowania w akcie wykonawczym tylko takich spraw, które są przedmiotem ustawy i które służą realizacji tych samych celów. Wymagania, jakim muszą odpowiadać upoważnienia sformułowane są w Konstytucji RP. Naruszeniem Konstytucji jest takie ukształtowanie upoważnienia ustawowego, które nie pozwala na oparcie przepisów rozporządzenia o wytyczne ustawowe i pozostawia organowi upoważnionemu możliwość dowolnego, nieograniczonego, wyboru sposobu regulacji. Zgodnie z postanowieniami Konstytucji, władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. Kluczowe założenia systemu oświaty, w szczególności zaś ustanowienie ograniczeń w korzystaniu z równego i powszechnego dostępu do nauki, należą do materii zastrzeżonej wyłącznie dla ustawy i nie mogą być uregulowane w rozporządzeniu. Oznacza to, że ustawa powinna określać typy placówek oświatowych prowadzących kształcenie artystyczne oraz regulować kwestię ich dostępności dla uczniów w konkretnym wieku i na konkretnym etapie kształcenia. Obecnie kwestie te reguluje rozporządzenie Ministra Kultury w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych, wydane na podstawie zakwestionowanego przepisu oraz, częściowo rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych szkół i publicznych placówek artystycznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych. Zakwestionowana we wniosku regulacja nie spełnia podstawowego kryterium formalnego niezbędnego do uznania ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności za zgodne ze standardem konstytucyjnym, to znaczy zakłada normowanie w rozporządzeniu spraw zastrzeżonych do wyłącznej regulacji ustawowej.

Brak przepisów ustawowych regulujących organizację systemu kształcenia artystycznego ma realny wpływ na sytuację prawną uczniów, przede wszystkim ze względu na zmienność i niepewność przepisów. Jak podkreślił Rzecznik do jego Biura napływają skargi dotyczące negatywnych skutków braku stabilności przepisów prawa.

Źródło: www.rpo.gov.pl